

DİL FELSEFESİ

DİL FELSEFESİNİN KONUSU

Dil felsefesinin odağındaki konu yada tema ‘anlam’ ve anlamın doğasıdır. Anlam konusu dil felsefesi içindeki bütün araştırmaların kesiştiği bir yoğunlaşma noktasıdır. Dil felsefesinde sorulan soru “bu kelime ne anlama gelir?” gibi bir soru değildir. Sorulan soru daha ziyade “bir şeyin başka bir şeyi anlatması ne demektir?” biçiminde bir sorudur. Bu soru daha uygun terimlerle şöyle ifade edilebilir: “Bir dil sistemi içindeki bir parçanın bu dil sisteminin dışındaki başka bir şeyi anlatması ne demektir?”

Buradan anlaşılacağı gibi, dil felsefecisi, inceleme alanını iki ayrı bölüme ayırmıştır: dilsel-olan ve dilsel-olmayan. Dilsel-olan ile dilin içinde bulunan yada dile dahil olan kastedilmektedir. Bunlar sözcükler (isimler, ad öbekleri, sıfatlar, bağlaçlar, zarflar, edatlar vb.), basit ve karmaşık cümleler, ve en nihayetinde yazılı metinler veya sözsöz söylemlerdir. Dilsel olan bu tür birimlerin kendi aralarındaki ilişkiler dil felsefecisini mutlaka ilgilendirmekle birlikte onun asıl ilgi alanını oluşturmaz. Bu ilişkileri incelemek asıl dilbilimin görevidir.

Öyleyse dil felsefesinin ilgilendiği ilişkiler hangileridir? Bu ilişkiler hiç şüphesiz dilsel-olan ile dilsel-olmayan arasındaki ilişkilerdir. İşte ‘anlamın doğası’ nın incelenmesinden, dilsel-olan ile dilsel-olmayan arasındaki ilişkinin incelenmesini anlayacağız. Öyleyse dilsel-olmayan nedir? Dilsel-olmayan terimi, soyut, somut, maddi veya manevi olsun her türden varlığa ve oluşa işaret etmektedir. Biz sözcükleri ne türden bir doğaya sahip olursa olsun bütün varlıklara, oluşlara ve süreçlere işaret etmede kullanırız.

Burada dilbilim ile dil felsefesi arasındaki ayırımı değinmek yerinde olacaktır. Dilbilim, bir dilin yapılarını ve seslerini tanımlar ve betimler, bunlar arasındaki ilişkileri açıklamaya çalışır. Dil felsefesi ise, bir dili oluşturan unsurların kendi aralarındaki karşılıklı ilişkileri değil, ama bunlarla dünya arasındaki ilişkileri inceler.

Dilin bir iletişim aracı olarak işlev görebilmesi de zaten bu tür ilişkiler sayesinde mümkündür. O halde dil felsefesi, dilin nasıl çalıştığını, yani işlev gördüğünü, nasıl olup da işe yaradığını, yani iletişim için nasıl kullanıldığını açıklamaya çalışır.

Peki bu ‘varlıklara işaret etme işlevi’ nasıl yerine getirilmektedir ve ne gibi kurallara uygun olarak gerçekleştirilmektedir? İşte dilsel-olanla dilsel-olmayan arasındaki ilişkinin incelenmesi veya ‘anlamın doğası’ nın araştırılması, bu sorunun cevabını aramak demektir. Anlamın doğasının araştırılması sonucunda bir kısım felsefe kuramları ortaya çıkar. Bu kuramlara ‘anlam kuramları’ diyoruz.

Tarih boyunca bu konularla ilgilenen pek çok düşünür çeşitli anlam kuramları geliştirmişlerdir. Dil felsefesi bu kuramları inceler, birbirleri ile karşılaştırır, güçlü ve zayıf yönlerini tespit eder ve nihayet daha ideal bir anlam kuramı inşa etmeye çalışır. Dilsel-olan ile dilsel-olmayan arasındaki ilişkinin incelenmesine, öncelikle sözcükler ve şeyler arasındaki ilişkiyi, ve bu konuda ileri sürülen çeşitli görüşleri ele alarak başlıyoruz.

Sözcükler ve Şeyler (İsimler ve Nesnelere)

GİRİŞ

Dilin nasıl işlev gördüğünü açıklamak için (1) ve (2) ile verilen örnekler arasındaki apaçık farkın açıklanması; ve (1)' in genellikle 'doğru' olarak (2)' nin ise 'yanlış' olarak etiketlenmesini de izah etmek lazım gelir:

- (1) Kanguru bir hayvandır.
- (2) Zebraların kanatları vardır.

Açıklanması gereken bir diğer husus da konuşucuların dili özelleşmiş amaçlar için nasıl kullandıklarını betimlemektir: nasıl olup da (3) ile verilen cümle kimi zaman bir soru olarak kimi zaman da bir rica olarak anlaşılabilir, ve (4) ile verilen cümle 'yanlış' olmasına rağmen kimi zaman nasıl olup da doğru bilgilerin iletilmesinde kullanılabilir.

- (3) Tuzluğu uzatır mısın.
- (4) Arkadaşım tam bir canavar.

Ancak bu örnekleri açıklamadan önce, bu örneklerdeki cümleleri oluşturan kısımların, bu cümleleri yorumlayışımıza nasıl katkıda bulunduğunu saptamamız gerekir. Örneklerde verilen cümleler *kanguru*, *zebra* ve *canavar* gibi bireysel sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşmuşlardır. Öyle ise, cümlelerin ne 'anlama' geldiklerini incelemeyen önce, ve konuşucuların bu cümlelerle hangi 'anlamı' kastetmiş olabileceklerini araştırmadan önce, bu sözcüklerin ne anlama geldiklerini ve anlamlarını nasıl kazandıklarını saptamamız gerekir.

Bunun fazla bir sorun oluşturmadığı düşünülebilir. Hiç şüphesiz “*kanguru*'nun ne anlama geldiğini bilmek için bir sözlüğe bakmanız yeterlidir – zira sözlükler bu işe yararlar, yani sözcüklerin anlamlarını verirler” denebilir. Eğer böyle yaparsak ve sözlüğe bakarsak, sözlükte kangurunun karşılığı olarak “Avustralya’da yaşayan otçul ve keseli büyük bir hayvan” yazdığını görürüz. Fakat bu bizi hiç de ileriye götürmez. Hala dilbilimsel sistemin dışına çıkmış değildir; *keseli* gibi sözcükleri işin içine katmakla durumu daha da karmaşık hale sokmuş oluruz. Sözlüğe bakmakla elde ettiğimiz şey gerçekte sözcüğün anlamı değil, fakat bir sözcüğün bir dizi başka sözcükler yoluyla tanımlanmasıdır.

Bu durumda akla gelebilecek bir seçenek, bir hayvanat bahçesine gitmek olabilir. Belirli bir kafesin önünde dururuz, ve belirli bir hayvanı işaret ederek ‘işte’ deriz, ‘işte *bu* bir kangurudur. Sözcüğün anlamı bu hayvandır’. Fakat durumun aslında bu kadar basit olmadığını yine belirtmemiz icap eder. Önümüzde duran şu kahverengimsi yaratığın, yada buna benzer yaratıklar gurubunun, *kanguru* sözcüğünün anlamını oluşturduğunu söylemek belki akla yatkın gelebilir. Ancak örneğin *kuş* sözcüğünün anlamını aynı yolla belirlemek çok daha zor olacaktır. Belirli bir yaratığa işaret etmek için, mesela penguenler, devekuşları ve papağanlar arasında bir tercihte bulunmak zorunda kalırız. Kuş-benzeri bir şekil çizmek de işe yaramaz; çünkü hangi özelliğin ‘kuş-olma’nın özünü yansıtan bir özellik olduğuna karar vermek zorunda kalırız. Sonuçta çizeceğimiz şekil neye benzerse benzesin, hayvanat bahçesinde ‘kuş’ olarak nitelendirilen canlılardan bazılarında çok az benzerlik gösterecektir; şekil bir kanaryayı andıracak biçimde çizilecek olsa bu sefer bir flamingoya hiç benzemeyecektir. Bütün bunlardan sonra, hayvanat bahçesini didik didik arasak bile kendisine

işaret edip de ‘işte bu bir *kanathıattur*’ diyebileceğimiz hiçbir yaratık bulamayız. Oysa *kanathıat* sözcüğünün anlamsız olduğunu söylemek mümkün değildir; konuşmalarımızda rahatlıkla kullandığımız bir sözcüktür. Yani sözcüklerin anlamlarını nasıl kazandıklarını belirlemek hiç de dışarıdan görüldüğü kadar basit bir iş değildir.

Aslında bizim burada ele aldığımız bu sorunlar felsefenin ikibin yıldan fazla bir süredir tartıştığı sorunlardır. Bu tartışmaya katılmış olan düşünürlerin bir çoğu, konunun bilgiye veya mantığa yada gerçekliğin doğasına dair çalışmaları bir biçimde ilgilendirmesi dolayısıyla söz konusu sorunları ele almak durumunda kalmışlardır. Yani ‘sözcüklerin anlamları sorunu’ felsefede epistemoloji, mantık ve ontoloji gibi alanlarla ilişkili bulunmuştur.

Bu tartışmanın üzerinde odaklandığı hususların başında, sözcüklerin nesnelere doğrudan doğruya işaret edip etmedikleri sorusu gelmektedir. Böyle bir soru ilk anda cevaplanması lüzumsuz ve gereksiz basit bir soru gibi algılanabilir, fakat az önce *kuş* sözcüğü ile ilgili örnekte de gördüğümüz üzere, bu soru karışık sorunları gündeme getirmektedir. Belirli bir şeyi kuş olarak adlandırmanın ne anlama geldiğini çok iyi biliriz, ve tek tek kuşları tanımlayabiliriz; bundan başka önümüzde hazır olarak bulunmasa da kuşlar hakkında konuşabiliriz. Fakat kuş tanımını birebir tam karşılayan bir bireysel örnek gösteremeyiz. Bu soruyu cevaplamanın bir yolu, sözcüklerin doğrudan doğruya işaret ettiği şeyin nesnelere değil fakat nesnelere dair *ideler* olduğunu söylemek olabilir; buna göre *kuş* sözcüğü bütün kuşların benzediği bir ideye veya zihinsel bir tasarıma işaret eder. Bu görüş **ideci** anlam yaklaşımını (ideational account of meaning) benimseyen düşünürlerce ileri sürülmüştür. Bu yaklaşıma göre, biz sözcükleri, dış dünyaya dair tecrübelerimizden türettiğimiz içsel tasarımlarımıza işaret etmekte kullanırız. Bununla birlikte anlama ilişkin bu tür ideci yaklaşımların yüzleştiği büyük sorunlar vardır, ve bu sorunlar kuşa dair açıklayıcı bir şekil çizmek durumunda kaldığımızda karşılaştığımız sorunla ilişkilidirler. Bu sorun ‘genel ideler sorunu’ olarak bilinir; ‘kuş’a dair ide herhangi bir kuş örneği ile uyumlu olacak derecede bir genelliğe sahip olmalıdır, ancak bu durumda tutarlı bir anlam olarak değerlendirilmesini engelleyecek kadar *aşırı* bir genelliğe sahip olma sakıncası ortaya çıkacaktır. Yani genelliği arttırdığımızda anlamda tutarlılık kaybolacaktır, anlamın tutarlı olmasını istediğimizde ise bu sefer bütün örnekleri kapsayacak kadar genel olamayacaktır.

Genel ideler sorununa yol açmayan, anlam konusuna alternatif bir yaklaşım, *doğrudan gönderim*(*işaret etme*) yaklaşımı (direct reference account) olarak bilinir. Bu, anlamı açıklamak için hayvanlara işaret etme yolunu seçtiğimiz durumdakine benzer bir yaklaşımdır. Buna göre, *kuş* gibi bir sözcüğün anlamı, bu sözcüğün uygulandığı tek tek bireysel nesnelere toplamının oluşturduğu kümedir. *Mimar Sinan* gibi bireysel bir ismin anlamı, veya *belediye başkanı* gibi bir betimlemenin anlamı, kendisine işaret edilen tekil bireydir. Buna anlamın **gösterim** yoluyla betimlenmesi denmektedir. Bir sözcük veya ifade dış dünyadaki belirli bir nesne veya nesnelere gurubunu gösterir. Bununla beraber, pek çok durumda anlamın açıklanmasında dolaysız gönderge yaklaşımı yetersiz kalır. *Kanathıat* sözcüğünün neden konuşma dilinde kullanılan, kurallara uygun ve anlamlı bir sözcük olduğunu açıklamakta karşılaştığımız sıkıntıyı hatırlayalım. Eğer anlam basitçe gönderge (kendisine işaret edilen veya kendisine gönderme yapılan) dan ibaretse bu durumda *kanathıat* anlamsız bir sözcük olacaktır, çünkü bu sözcüğün gösterdiği bir nesne yoktur. Konuşma dilinde (5) ile gösterilen örnekteki gibi cümle kurabiliriz ve bu yüzden hiç de anlamsız konuşmuş sayılmayız.

(5) Ne kadar arasan da bir kanathıat bulamazsın.

Buna ilave olarak, *hayvanat bahçesindeki en büyük hayvan* ifadesinin gösterimi hakkında en ufak bir fikre sahip olmasak bile (6) ile gösterilen örnekteki gibi bir cümle kurabiliriz ve bu cümlelerin doğruluğundan emin olabiliriz. Bu ifadenin neye işaret ettiğini bulmak, bir metre ile yapılacak zor ve tehlikeli ölçümleri gerektirir, fakat biz bu ifadeye uygun hayvanın hangisi olduğunu bilmeden ve bunu önemsemeden bu deyim rahatlıkla kullanabiliriz.

(6) Giriş kapısı, hayvanat bahçesindeki en büyük hayvanın geçebileceği kadar büyük olmak zorunda.

Buna benzer örnekleri açıklamak için, sözcüklerin yalnızca bir gösterime değil, aynı zamanda bir çağrışıma da sahip oldukları kabul edilir. **Çağrışım** sözcüğü, ima edilen veya kastedilen özelliklerin üstü kapalı bir biçimde tasvir edilmesi anlamına gelir; mesela belli bir sözcüğü içerdiği 'kötü çağrışımlar' dolayısıyla kullanmamamız gerektiği konusunda uyarılabiliriz. Bu sözcük dilbilim ve felsefede daha özelleşmiş bir anlama sahiptir. Bir sözcüğü uygulanabilir (yada kullanılabilir) kılan istisnai özellikleri belirtmekte kullanılır. Örneğin *belediye başkanı* deyimini belirli bir zaman için belirli bir kişiyi gösterir, ve bu gösterim emeklilik, seçimlerin yenilenmesi gibi durumlara bağlı olarak zamandan zamana değişecektir. Fakat bu deyim aynı zamanda belirli bir özelliği çağrıştırır, yani belediye başkanı olma özelliğini, ve bu özelliğin kendisi değişmeden kalır. Buna benzer bir ayırım da, bir ifadenin **kaplamı** ve **içlemi** arasında yapılır. *Belediye başkanı* gibi tekil bir terimin kaplamı, benzer şekilde, belirli bir zamanda bu görevde bulunan kişiye işaret eder, diğer yandan *fil* gibi genel bir terimin kaplamı ise tek tek fillerin toplam kümesine işaret eder. Bir sözcüğün veya deyimmin içlemi, çağrışımında olduğu gibi, değişmeden kalan bir özelliği veya bir grup özelliği anlatır. Bu özellikler ilgili birey yada bireyleri tasvir ederler, ve bu yüzden kaplamı belirlemenin ölçütleri yada kriterleri olarak da anlaşılabilirler.

Artık (5) ve (6) ile verilen örnekleri açıklayabilecek bir konumda bulunuyoruz. *Kanathlat* sözcüğü hiçbir şeyi göstermez; dolayısıyla bir kaplamı yoktur. Fakat (5) aynı zamanda anlamlı bir cümledir çünkü *kanathlat*'ın bir çağrışımı veya içlemi vardır; ne tür bir hayvan (var olmayan bir hayvan) hakkında konuştuğumuzu biliriz, böyle bir hayvanın var olmadığını bildiğimiz gibi. Aynı şekilde, *hayvanat bahçesindeki en büyük hayvan* deyimini belirli bir özelliği çağrıştırır, ve sözkonusu hayvanın hangisi olduğunu bilmesek de, yani bu deyimmin gösterimini bilmesek de, bu özelliğe sahip olan hayvan hakkında konuşabiliriz. Buna göre her iki durumda da, bireysel sözcük ve deyimlerin cümleye kattıkları 'anlamın' açıklanmasında merkezi yer tutan, kaplamdan ziyade içlemdir. Hiç kuşkusuz bunun tam tersinin söz konusu olduğu durumlar da mevcuttur: yani kaplamın öne çıktığı durumlar. (7) ile gösterilen sorunun bir tarih sınavında sorulduğunu farz edelim.

- (7) S 1530'da Osmanlı padişahı kimdi?
C1 Kanuni Sultan Süleyman
C2 İmparatorluğu mutlak güç ve hakimiyete sahip olarak yöneten kişi.

Cevaplardan sadece birincisi size tam puan getirir. Bu cevap *1530'daki Osmanlı padişahı* deyiminin kaplamını, söz konusu tarihsel kişiliğe işaret etmek suretiyle vermektedir. Bununla beraber ikinci cevap büyük ihtimalle şakacı bir karşılık gibi algılanacaktır, ya da soruyla kastedilen amacı ıskalamıştır. İkinci cevapta söz konusu terimin nasıl uygulanacağını belirleyen özelliklerin tasviri yoluyla terimin içlemi verilmektedir. Her iki cevabın da *1530'daki Osmanlı padişahı* deyiminin 'anlamını' verdiği savunulabilir, fakat sorunun 'doğru' cevabının içlemsel değil kaplamsal anlamı veren birincisi olduğu son derece açıktır.

İçlem ve kaplam arasındaki ayırımı vurgulayan, ve bu ikisi arasında bir ayırım yapmayan bir yaklaşımın karşılaştığı sıkıntıyı gösteren özel bir cümle türü vardır. Örneğin takip eden hikâyeyi göz önüne alalım. Borsada brokerlik yapan Ali her Cuma akşamı bir kulübe takılmaktadır, ve kulüptekilerin bir kısmını hiç olmazsa simaen tanımaktadır. Bunlardan birisi olan ve sadece adını bildiği Veli ile bir seferinde hoş bir sohbet yaptıkları için, Ali onun iyi birisi olduğunu düşünme eğilimindedir. Fakat sonradan Ali sıkıntılı durumlara düşmüştür. Borsada yaşanan dalgalanmalardan ötürü düzenli kazancının tümünü kaybetmiş ve bundan haberi yokken bankadan yüklüce bir kredi kullanımında bulunmuştur. Bütün bu sıkıntıların üstüne bir de kim olduğunu bilmediği banka müdüründen, üzerinde ‘V.Sarıçiçek’ imzası bulunan sert bir uyarı mektubu almıştır. Dolayısıyla doğal olarak bu Sarıçiçek soyadındaki kişinin son derece kaba ve anlayışsız birisi olduğunu düşünmüştür. Bununla birlikte artık daha nadir olsa da hala kulübe takılmaktadır ve orada sohbetler yapmaya devam ettiği Veli ile arası hala iyidir. Fakat gerçekte Ali bilmesede ‘V.Sarıçiçek’ ile Veli aynı kişidir, çünkü Veli o güne kadar Ali’ye soyadını hiç söylememiştir, yada ne işte çalıştığından hiç bahsetmemiştir. Bu öyküde çizilen çerçeve içinde, (8) ile gösterilen cümlenin Ali’nin düşüncelerini güvenilir bir biçimde yansıttığı, fakat (9) ile gösterilen cümlenin kesinlikle doğru olmadığını kabul etmek konusunda kendimizi haklı kılabiliriz.

(8) Ali Veli’nin neşeli iyi bir ahabap olduğuna inanıyor.

(9) Ali Sarıçiçek’in neşeli iyi bir ahabap olduğuna inanıyor.

Buradaki sorun *Veli* ve *Sarıçiçek* isimlerinin aynı kişiyi göstermeleri, dolayısıyla eğer (8) doğru ise mantıken (9)’un da aynı şekilde doğru olması gerektiğidir, aksi takdirde Ali’nin aynı kişi hakkında birbiri ile çelişen fikirlere sahip olduğu kabul edilecektir. Sorunun çözümü hiç şüphesiz, her iki ismin aynı kaplama sahip olsalar da aynı işleme sahip olmayışlarında yatmaktadır. Ali açısından, *Veli* ‘takıldığım kulüpteki sohbet arkadaşım’dır ve *Sarıçiçek* ise ‘benim banka müdürüm’dür. (8) ve (9)’un anlamlarını veren isimlerin işlemleridir. Bu örnekler, anlam eğer sadece gösterilen nesneden oluşuyor olsaydı açıklanamazdı. Böyle örnekler, ‘işlemsel bağlamlar’ içeren örnekler olarak tanımlanır, çünkü bir ifadenin kaplamından ziyade işleminin, anlamı ve doğruluk-yanlışlık kararlarını belirlediği durumlar hakkındadırlar. (8) ve (9)’daki örnekler bunun yanında *gönderge bakımından opak* (referans bakımından mat ya da saydamsız) *bağlamlar* olarak, yada kısaca **opak bağlamlar** olarak bilinirler. Opak (ya da saydamsız) olmak, saydam olmanın tersidir; böyle bağlamlarda isimlerin işaret ettikleri göndergeler ‘dolaysızca’ görülemezler.

Burada ele aldığımız sorulara düşünürlerin nasıl yaklaştıklarını görmeden önce, sözcüklerin bir başka işlevine daha değinmemiz gerekiyor. Yine bunun için bir çift örnek üzerinde duracağız.

(10) Yazarlar genellikle can sıkıcıdırlar.

(11) Yazarlar ile sakarlar kafiyelidir.

(10) ile gösterilen örnek, anlam hakkında buraya kadar yaptığımız açıklamalar açısından bir sorun teşkil etmiyor. Bu örnekte *yazarlar* sözcüğü bu terimin kaplamı olan bir grup insana işaret etmede kullanılmıştır ve bu insanların genellikle can sıkıcı oldukları söylenmektedir. Fakat aynı şeyleri (11) için söyleyemeyiz. Burada *yazarlar* bir grup insana işaret ediyor olamaz; çünkü bir grup insanın başka bir şeyle ‘kafiyeli’ olduğunu söylemek anlamsızdır. Sadece sözcükler kafiyeli olabilirler ve dolayısıyla (11)’deki örnek ancak *yazarlar* sözcüğünün bizzat kendisi ile ilgili bir cümle olarak anlaşılabilir. Burada işaret edilen sözcüğün kaplamı değil sözcüğün bizzat kendisidir.

(10) ve (11)'deki örnekler arasındaki ayırım bir sözcüğün *kullanımı* ile *anılması* arasındaki fark ile açıklanır. (10)'daki örnek *yazarlar* sözcüğünün kullanımını içerir; sözcük kendi kaplamasına işaret etmektedir. Bununla birlikte (11)'de aynı sözcük kullanılmamış fakat anılmıştır; sözcük bizzat kendisine işaret etmektedir. Yani sözcükleri bir şeye işaret etmede (yada bir şeye göndermede bulunmak için) kullanabileceğimiz gibi, onları anabiliriz de. *Kullanma* ve *anma* arasındaki bu farkı belirtmek için genellikle anılan sözcüklerin tırnak içine alınması yöntemine başvurulur. Böylece şu tip örnekler elde ederiz:

(12) Ahmet'in güzel bir ismi var.

(13) 'Ahmet' güzel bir isim.

(12)'deki örnek bireysel bir kişi ile ilgilidir, ve bu kişi *Ahmet* ile gösterilmiştir, ve bu kişinin güzel bir isme sahip olduğu söylenmiştir. (13)'deki örnek ise özel bir isim ile ilgilidir, bu isim '*Ahmet*' ile gösterilmiştir ve bu ismin güzel bir isim olduğu belirtilmiştir.

Sözcükler ve şeyler ile ilgili olan bu bölümde biz bilhassa nesnelere ve bu nesnelere adları olan sözcükler arasındaki ilişkiyi ele alacağız. Bir başka deyimle, somut adların ve ad öbeklerinin anlamları üzerinde duracağız. Bu konu aynı zamanda felsefenin de daha çok üzerinde durduğu konu olmuştur. En eski dönemlerden beri düşünürler, fiziksel nesnelere ve bu nesnelere beş duyu aracılığıyla edinilen izlenimleri ile insanların bunlara karşılık getirdikleri sözcükler arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Bununla birlikte, *adil* veya *iyi* gibi özellikleri tasvir etmekte kullanılan sözcüklere dair çok eskilere giden başka tartışmalar da vardır. Bu tür sözcükler dilbilimde *sıfatlar* olarak bilinirler, felsefede ise *yüklem*ler olarak anılırlar; bu sözcükler 'Ömer adildir' veya 'barış iyidir' gibi örneklerde olduğu gibi isimlere yüklenirler.